

Kuntayhtymän selvitys valtuustoaloitteeseen, joka koskee kotihoidon käyntien pidentämistä ja niiden vanhusten kartoitusta, jotka eivät ole päässeet tehostetun palveluasumisen piiriin

91/05.05/2019

Yhtymähallitus 09.04.2019 § 39

Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä on tehnyt 4.2.2019 valtuustoaloitteen Kauhavan kaupungille. Valtuustoaloitteessa edellytetään Kauhavan kaupunkia kartoittamaan kotihoidon piirissä olevien vanhusten määrä ja ne asiakkaat, joilla on tarve saada tehostetun palveluasumisen paikka voinnin sitä vaatiessa. Lisäksi kaikille kotihoidon asiakkaille tulisi valtuustoaloitteen mukaan taata vähintään yksi puolen tunnin mittainen kotikäynti päivässä, minkä lisäksi tarvittaessa useampi lyhyt käynti.

Vanhuspalvelulain (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista 980/2012) mukaan on ensisijaisesti turvattava kotona asuminen. Kunnan on toteutettava iäkkään henkilön pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen yksityiskodissa. Vaihtoehtoisesti yksityiskodin sijasta asuminen voidaan järjestää muissa asumispalveluissa, joissa hoito ja huolenpito on sisällöltään ja määrältään sovittu vastaamaan iäkkään henkilön palvelutarpeita.

Kotihoidon asiakkuuden piiriin tullaan asiakasohjausyksikön arvioinnin kautta kotihoidon kriteerien täytyessä (Yh 11.12.2018 § 133). Kaikilla kotihoidon asiakkailla on runsaasti avun tarvetta ja yksittäisistä säännöllisistä kertakäynneistä on luovuttu. Kotihoidon asiakkaan palvelutarve on nykyisellään 7 - 180 tuntia kuukaudessa ja asiakasmaksut menevät toteutuneiden tuntien mukaan (nurse).

Asiakkaat myös haluavat asua kotona, vaikka heillä olisikin jo runsasta avuntarvetta ja toimintakyvyn alenemisen takia voisivat hakea tehostettua asumispalvelupaikkaa. Kotihoidon palveluihin asiakkaat ovat pääosin tyytyväisiä ja kokevat runsaista avuntarpeista huolimatta pärjäävänsä kotona. Kotihoidossa on nykyisin myös kiertävä yöhoitaja. Lisäksi kuntayhtymä Kaksineuvoisessa on 51 kotihoidon ryhmäkotiäpaikkaa. Omaishoito on yksi tärkeä tukimuoto. Osa kuntalaisista haluaa asua kotonaan mahdollisimman pitkään omaishoidon, vuorohoidon ja kotihoidon palveluiden turvin. Omaishoitotilanteissa olevien perheiden kotitilannetta tuetaan erilaisin palveluin ja tässäkin hoitomuodossa perheen itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan.

Ympäristöllä, työntekijöillä ja kuntalaisilla on erilaisia näkemyksiä te-

hostetun palveluasumisen tarpeesta. Sosiaalipalveluita toteutetaan siten, että ihmisellä on itsemääräämisoikeus, jota kunnioitetaan. Kehtään ei voi kotoaan vastentahtoisesti sijoittaa, jos henkilö kykenee itse asioistaan päättämään eikä edunvalvonnalle ole todettu tarvetta. Sijoituspäätös voidaan tehdä siinä vaiheessa kun kriteerit täyttyvät ja asiakas itse ja lähiomaiset ovat sijoitukseen valmiita.

Kuntayhtymässä on laadittu jatkohoitoprosessi ellei kotona asuminen ole enää mahdollista ja on luotu kriteerit tehostetun palveluasumisen myöntämiselle. Kriteerit on laadittu, että kuntalaiset ovat mahdollisimman tasavertaisessa asemassa. Kriteerit muodostuvat toimintakyvyn testeistä, palvelujen arvioinnista, asiakkaan ja omaisen omasta arviosta ja asiakkaan kokonaistilanteen huomioimisesta. Toimintakykyä ja muistia arvioidaan testeillä ja kotiin annettavat palvelut tulee olla maksimissaan. Kotihoito pyrkii tarjoamaan 1-5 kotikäyntiä päivässä riippuen asiakkaan asuinpaikasta ja tarpeesta. Lisäksi Kuntayhtymä Kaksineuvoisessa on käytettävissä 16 vuorohoitopaikkaa ja 14 arviointipaikkaa Evijärven ja Ylihärjän yksiköissä kotona asuvien tueksi. Ihmisten elämäntilanteet ovat yksilöllisiä ja erilaisia, eivätkä mittarit aina kerro kaikkea. Jokaisen kuntalaisen kohdalla mittareiden lisäksi sijoitusta tehdessä käytetään aina kokonaisarviointia.

Tehostettuun palveluasumiseen, kun kriteerit ovat täyttyneet, pääsee kuntayhtymässä 1 - 2 kuukauden kuluessa. Lain mukaan asumispaikallapaikka on järjestettävä kolmen kuukauden kuluessa. Kuntayhtymän omissa yksiköissä on tehostetun palveluasumisen paikkoja yhteensä 166. Lisäksi on ostopalveluin sijoitettuna noin 60 kuntalaista. Yksi tehostetun palveluasumisen paikka maksaa kunnalle/kaupungille noin 40 000 €/vuosi (110€/vrk).

Säännöllisen kotihoidon asiakkaita on Kauhavan alueella noin 350. Lisäksi tilapäisiä kotihoidon asiakkaita on kuukausitasolla reilu 100 (hoitoaika max. 3 viikkoa). Kuntalaisten ikääntyessä, kotihoidon asiakasmäärät tulevat edelleen lisääntymään. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden hoitoisuustunnit ja käyntimäärät ovat kasvaneet edellisvuoteen verrattuna. Tilinpäätöksen 2018 mukaan kysyntä kasvoi noin 11 %. Nykyisillä asiakasmäärillä ja palvelutarpeilla lisäresurssitarve kotihoidossa on kuluvana vuonna 10 työntekijälle (320 000 €).

Tällä hetkellä säännöllisen kotihoidon asiakkaita, joiden palvelutarve on alle 10 tuntia/kk, on yhteensä 107. Mikäli heille suunnitellaan vuoden 2020 talousarvioon päivittäinen puolen tunnin käynti, niin lisätarve on 17 hoitajalle (544 000 €).

Lisätietoja asiassa antaa ikäihmisten palvelujohtaja Terhi Haapala puh. 050 371 7368 tai kuntayhtymän johtaja Antti Perkkalainen puh.

040 128 9900, etunimi.sukunimi@kaksineuvoinen.fi

Kuntayhtymän johtajan päätösesitys: Yhtymähallitus päättää antaa valtuustoaloitteen vastineen Kauhavan kaupunginvaltuustolle tiedoksi mahdollisia toimenpiteitä varten. Lisäksi yhtymähallitus pyytää Kauhavan kaupunginvaltuustoa huomioimaan ikäihmisten palveluiden kasvanut kysyntä ja resurssitarve jo vuonna 2019. Tämä aiheuttanee kustannuspaineita talousarvion toteutumiseen jo kuluvana vuonna.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.